

AXEL MÅNSSON EJENDOMME ApS

Grarupvej 15A,
7330 Brande

11. marts 2026

Tilladelse efter § 19 i miljøbeskyttelsesloven¹ til anvendelse af biokul i markforsøg

Ikast-Brande Kommune har den 16. februar 2026 modtaget en ansøgning om tilladelse til anvendelse af biokul² i markforsøg forbindelse med etablering af afgrøde (løg). Ifølge ansøgningen skal biokullet placeres i forsøgsplot på mark nr. 445-0 matr. Nr. 6x Grarup By, Brande, Thyregodvej 29, 7330 Brande.

Figur 1: Mark 445-0 med orange markeret område, hvor biokullet skal nedbringes i forbindelse med etablering af løgkultur.

Miljø og Byggeri
Sjællandsgade 6
7430 Ikast
Tlf.: 99603370

Sagsbehandler:
Kristian Andreassen
E-mail:
krand@ikast-brande.dk
Direkte telefon:
Tlf.: +4599603373
Sagsnr.:
07.20.00-P21-1-26

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1742 af 22. december om miljøbeskyttelse (Miljøbeskyttelsesloven)

² Biokullet er fremstillet ved pyrolyse af biogasrestfibre. Biogasrestfibrene stammer fra Agri Energy Vrå, der i deres biogasanlæg anvender afgrøderester, dybstrøelse og husdyrgødning som indgangsbioasse.

Afgørelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed den 11. marts 2026 tilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 19 til at udføre markforsøg med udbringning af biokul på matr. Nr. 6x Grarup By, Brande, Thyregodvej 29, 7330 Brande.

Tilladelsen gives på baggrund af ansøgningen og øvrige indkomne oplysninger til sagen, samt bilaget til denne tilladelse.

Tilladelser efter miljøbeskyttelseslovens § 19 kan, jf. lovens § 20, til enhver tid ændres eller tilbagekaldes uden erstatning, såfremt der er fare for forurening af f.eks. vandindvindingsanlæg eller risiko for miljøet i øvrigt. Tilladelsen er udarbejdet efter Miljøstyrelsens vejledende udtalelse om udbringning af biokul til jordbrugsformål.

Ansøgers oplysninger

Stiesdal SkyClean søger på vegne af Axel Månsson A/S, Grarupvej 15, 7330 Brande tilladelse til udbringning af 115 kg biokul baseret på biogasrestfibre i et forsøgsplot på 1276 m². Afrøden i forsøget er løg. Biokullet vil i forbindelse med sætningen af løgene blive placeret i nærheden af de løgene.

Vilkår for tilladelsen.

1. Biokullet må kun udbringes på det orange markerede areal, der fremgår af fig.1
2. Biokul må udbringes i mængder som anført i ansøgningen på et 0,1276 ha stort delareal af matr.nr. 6x, Grarup By, Brande.
3. Der må udbringes biokul baseret på biogasrestfibre (markafgrøder, foderrester og husdyrgødning).
4. Biokul der udbringes skal være analyseret for cadmium, kviksølv, bly, nikkel, chrom, tørstof, total fosfor, kalium, pH og PAH, og overholde grænseværdier der tager udgangspunkt i bioaskebekendtgørelsen³ og bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål⁴ (se bilag 1)
5. Markareal som tilføres biokul, må efter udbringningen ikke indeholde mere tungmetal og tjærestoffer end at jorden efterfølgende kan overholde jordkvalitetskriterierne. Kommunen kan, hvis det vurderes at jordkvalitetskriteriet ikke er overholdt, kræve prøveudtagning og analyser af jorden til dokumentation for at kravene er overholdt. Prøver skal udtages af en uvildig prøveudtager og analyser skal udføres af et akkrediteret laboratorium.
6. Udbringning af biokul må ikke give anledning til støvgener
7. Denne tilladelse er gældende i 1 år efter den er meddelt.

³ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/732>

⁴ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/1001>

Vurdering

Grundvand og drikkevandsinteresser

Det konstateres at forsøgsarealet ligger inden for Brande Vandværks indvindingsopland. Alligevel er det kommunens vurdering ud fra analyserapporterne, mængden af biokul der totalt skal udbringes (115 kg), samt projektområdet størrelse, at tilførslen af biokul ikke vil påvirke drikkevandsinteresserne i området.

Området ligger desuden uden for de indvindingsområder, der er udpeget som følsomme (mht. nitrat og sprøjtemidler)

Endelige er det kommunens vurdering at topografien og bonitetsforholdene på arealet hvor biokullet skal udbringes gør, at der ikke er risiko for afstrømning via jordoverfladen eller fra de øverste jordlag.

Natur

Der er registret en beskyttet mose ca. 360 meter nord for forsøgsplottet og en beskyttet sø ca. 330 meter sydøst for, hvor biokullet ønskes udspredd. Med baggrund i afstanden og udbringningsmetoden, er det også her kommunen vurdering at tilførsel af i alt 115 kg Biokul til forsøgsplottet ikke vil have negativ påvirkning på førnævnte naturområder.

I tilladelsen har Ikast-Brande Kommune lagt vægt på, at der er tale om et projekt med en væsentlig samfundsmæssig interesse, hvor biokullet bruges til jordbrugsformål og forsøget er af midlertidig karakter. Samlet vurderer Ikast-Brande Kommune, at den miljø- og sundhedsmæssige risiko ved det ansøgte projekt er minimal og acceptabel.

Kommunens bemærkninger til sagen

Tilladelsen gives med den viden som er tilgængelig dags dato. Miljøstyrelsen har 13. november 2025 udgivet en vejledende udtalelse⁵ til udarbejdelse af en § 19-tilladelse efter Miljøbeskyttelsesloven.

I udtalelsen skriver Miljøstyrelsen at det er deres "opfattelse, at marken ved udbringning af biokul til jordbrugsformål ikke udgør et anlæg i godkendelsesbekendtgørelsens forstand. Nyttiggørelse af biokul på landbrugsjord kan derfor ikke indføres under et listepunkt." Miljøstyrelsen vejleder i stedet til at der skal udarbejdes en § 19-tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven af kommunen før udbringningen sker, da det ikke kan udelukkes, at der kan ske forurening af grund-, overflade- eller drikkevand samt, jord eller undergrund.

Kommunen skal endvidere vurdere hvilke krav/vilkår, der skal gælde for §19-tilladelsen med afsæt i forskellige bekendtgørelser.

⁵ <https://mst.dk/media/mtjbcffz/vejledende-udtalelse-om-anvendelse-af-biokul-til-jordbrugsformaal.pdf>

Biokullet skal - ifølge Miljøstyrelsens nuværende vejledning - vurderes i forhold til udspretningsstedet, indholdet af tungmetaller og PAH, og gerne, for dioxiner, PFAS og VOC'er. Analyseresultaterne for biokullet, til denne §19-tilladelse, er sammenholdt med grænseværdier stillet i bekendtgørelserne, Affald til jordbrugsformål og Bioaskebekendtgørelsen, og alle analyseresultaterne af biokullet der kommer fra (batch ba000253) overholder godkendelseskravene med en stor sikkerhedsmargin.

De 115 kg biokul, der skal udsprede på forsøgsparcellen, stammer fra batch ba000253. Batch ba000253 er ikke analyseret for indhold af PFAS. Men det er andre batch, som er produceres på samme anlæg, med samme proceskonditioner, og med tilsvarende råvarematerialer, som er gældende for batch ba000253. PFAS-analyser fra disse andre batch har for hver PFAS-forbindelse været under 0,002 mg pr. kg tørstof. Ikast-Brande Kommune har på baggrund dette vurderet, at indholdet af PFAS i det aktuelle batch (ba000253) er på samme niveau.

Der findes på nuværende tidspunkt ikke specifikke, lovfæstede grænseværdier for PFAS i biokul i Danmark, men Ikast-Brande har valgt at sidestille med miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for PFAS i slam. Disse er på 0,01 mg/kg tørstof for summen af 4 PFAS forbindelser (PFOA, PFOS, PFNA & PFHxS) og 0,4 mg/kg tørstof (sum af 22 PFAS). Sammenholdes de tilgængelige analyseværdier for PFAS i biokullet fra Stiesdal SkyClean er PFAS-indholdet mindst 5 gange mindre end de vejledende grænseværdier for PFAS i slam.

Nærværende tilladelse omfatter kun de miljømæssige forhold, og det forudsættes, at ansøger tillige indhenter øvrige nødvendige tilladelser i henhold til anden lovgivning, hvis dette er nødvendigt.

Partshøring

Det er vurderet, at der ikke er naboer eller parter, som har særskilt interesse i sagen, da der alene er tale om udspretning af biokul på landbrugsjord, hvilket er at sidestille med almindelig gødningsudspretning. Endvidere kommer biokullet direkte i jorden i forbindelse med sætning af løgene og forventes derfor ikke at give anledning til væsentlige støv- eller lugtgener.

Offentliggørelse

Afgørelsen om § 19-tilladelse er truffet onsdag den 11 marts 2026 og bliver offentliggjort på kommunens hjemmeside <https://ikast-brande.dk/offentliggoerelser-og-hoeringer>, samme dag.

Klagevejledning

Denne tilladelse kan inden 4 uger fra offentliggørelsen påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagenævnet bestemmer andet, jf. Miljøbeskyttelseslovens § 96.

En eventuel klage skal indsendes via Klageportalen, som findes på www.borger.dk og www.virk.dk. Klager skal i den forbindelse logge på – typisk ved brug af Mit-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Ikast-Brande Kommune og anses for indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Yderligere oplysninger om klagereglerne kan findes på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk, hvorfra der også er link til Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Eventuel fritagelse for brug af Klageportalen forudsætter, at klager indsender en begrundet anmodning herom til Ikast-Brande Kommune. Kommunen videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes. Ved indsendelse af en klage skal klager betale et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Klagen skal være i Klageportalen i hænde senest den 8. april 2026. Hvis tilladelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske senest 6 måneder efter tilladelsen er meddelt, jf. § 101 i miljøbeskyttelsesloven.

Hvis tilladelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske senest 6 måneder efter tilladelsen er meddelt, jf. § 101 i miljøbeskyttelsesloven.

Kopi sendt til:

- Region Midtjylland [miljoe@ru.rm.dk]
- Arbejdstilsynet [at@at.dk]
- Styrelsen for Patientsikkerhed [stps@stps.dk]
- Danmarks Fiskeriforening [mail@dkfisk.dk]
- Ferskvandsfiskeriforeningen [nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk]
- Danmarks Naturfredningsforening [dnikast-brande-sager@dn.dk]
- DN-Lokal [ikast-brande@dn.dk]
- Danmarks Sportsfiskerforbund [post@sportsfiskerforbundet.dk]
- Friluftsrådet [fr@friluftsradet.dk]
- Herning Museum [kontakt@museummidtjylland.dk]

Med venlig hilsen

Kristian Andreassen
Landbrug og Landzone

Bilag 1: Analyseværdier samt grænseværdier der har udgangspunkt i bioaskebekendtgørelsen

Parametre	Analyseværdi i aktuel batch, mg pr. kg omregnet til mg pr. kg tør- stof biokul	Grænseværdi (mg pr. kg tørstof biokul) (bioaskebekendtgørel- sen)	Jordkvali- tetskriterie (mg pr. kg jord)
Kviksølv	>0,3	0,8	1
Bly	3,8	120	40
Nikkel	21	60	30
Chrom	<79	100	500
Cadmium	0,4	5	0,5
Kalium	56.400	125.000	-
pH	10,8	6 – 11 (vandig ekstrakt	-
Σ PAH (ΣAcenaphthen, Phenant- hren, Fluoren, Fluorant- hen, Pyren, Benz(b+j+k) fluoranthen, Benzo(a)pyren, Benz(ghi)perylene, Indeno(1,2,3cd) pyren)	Ikke målbart	12	4
	PFAS Analysevær- dier ⁶		
PFAS-forbindelser Perfluorbutansyre Perfluorbutansulfonsyre Perfluorpentansyre Perfluorpentansulfonsyre Perfluorhexansyre Perfluorhexansulfonsyre Perfluorheptansyre Perfluorheptansulfonsyre Perfluoroktansyre Perfluoroktansulfonsyre Fluortelomersulfonat Perfluoroktansulfonamid Perfluornonansyre Perfluornonansulfonsyre Perfluordekansyre Perfluordekansulfonsyre Perfluorundekansyre Perfluorundekansulfonsyre Perfluordodekansyre Perfluordodekansulfonsyre Perfluortridekansyre Perfluortridekansulfonsyre	Alle værdier er under 0,002 mg pr. kg tørstof bio- kul	Grænseværdier PFAS i biokul (pr. primo 2026): Der eksisterer endnu ikke ende- lige, lovfæstede grænseværdier for PFAS direkte i biokul på samme måde som for tungmetaller. Ikast-Brande Kommunes har valgt at der i forbindelse med PFAS kan tages ud- gangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for slam på 0,01 mg/kg tørstof for summen af fire udvalgte PFAS-stoffer og 0,4 mg/kg tørstof for summen af 22 PFAS-stoffer.	

⁶ Biokullet, hvorfra PFAS- analyserne kommer er produceret på samme pyrolyseanlæg og er produceret på biogasrestfibre fra samme biogasanlæg med samme indgangsbio masse (afgrøderester, dybstrøelse og husdyrgødning), som batch ba000253.